

Archiefexemplaar
Overeenkomstig orgineel

Gemeente Bloemendaal
Postbus 201
2050 AE Overveen
T 14 023
www.bloemendaal.nl

Aan de leden van de gemeenteraad
p/a Griffie Bloemendaal

Datum : 23 mei 2018
Uw kenmerk :
Ons kenmerk : 2018008961
Behandeld door : College van B&W
Doorkiesnummer : 023-5225555
Onderwerp : Opvolging toezegging TCM140 Grondwaterproblematiek
Overveen
Verzonden :
Bijlage(n) :

Geachte leden van de raad,

In de commissie Middelen van 14-12-2017 heeft wethouder Heijink een toezegging gedaan u een notitie te zenden over de grondwaterproblematiek in Overveen.

In 2011 heeft ingenieursbureau Wareco een geoptimaliseerd drainageontwerp gemaakt voor de kern Overveen. Aanleiding was een gepland rioolvervangingsplan in het gebied ten noorden van de Julianalaan, tussen de Bloemendaalseweg en de Westelijke Randweg. In deze brief leest u wat tot nu toe is gerealiseerd, hoe dat functioneert en hoe de verantwoordelijkheden liggen volgens het vastgestelde gemeentelijke beleid .

Drainagesystemen

In Overveen komen zowel horizontale drainagesystemen als verticale drainagesystemen voor. Bij een verticaal drainagesysteem wordt het water door middel van deepwells omhoog gepompt vanuit een diep verticaal filter.

De kosten voor aansturing, energie en onderhoud van verticale drainagesystemen zijn hoog. Opdracht aan Wareco was om een geoptimaliseerd horizontaal drainagesysteem te ontwerpen als alternatief voor diepdrainage. Uitgangspunt daarbij was dat de werking van de drainage niet achteruit mag gaan (géén grondwateroverlast).

Voor de gehele kern Overveen is een nieuw stelsel ontworpen dat gefaseerd aangelegd kan worden (gelijktijdig met rioolveranging).

Uitgevoerde werkzaamheden

In 2014 is in de Cearáalaan, Mauricialaan, Recifelaan, Joan Mauritsplein, Pernambucolaan, Braziliëlaan, Rio Grandelaan, Dompvloedslaan en de Willem de Zwijgerlaan het riool vervangen en gelijktijdig het geoptimaliseerde horizontale drainagesysteem aangelegd.

In de Vrijburglaan zijn géén werkzaamheden uitgevoerd omdat de bestaande riolering en drainage nog relatief jong zijn (29 jaar).

In bovengenoemde lanen zijn de deepwells uitgeschakeld.

De nieuwe systemen functioneren naar behoren

Uit ons grondwatermeetnet blijkt dat de nieuwe systemen naar behoren functioneren. De grondwaterstand is goed beheersbaar. In het zeer natte najaar van 2017 en voorjaar 2018 zijn geen meldingen van grondwateroverlast binnengekomen.

Grondwateroverlast Vrijburglaan

In de Vrijburglaan is een (oud) horizontaal drainagesysteem aanwezig die met behulp van een pomp wordt bemalen. Diverse woningen uit de Vrijburglaan hebben de afgelopen winterperiode wel last gehad van een te hoge grondwaterstand. De oorzaak hiervoor bleek tweeledig:

1. Op 7 november heeft aannemer Van Baarsen bij graafwerkzaamheden aan de Dompvloedslaan twee voedingskabels van het drainagesysteem doorgehaald. Een van de kabels betrof de voeding van het drainagegemaal aan de Vrijburglaan. Uiteraard is de kabel hersteld maar op 14 december hebben wij na diverse meldingen uit de Vrijburglaan geconstateerd dat de hoofdschakelaar in de drainagekast na reparatie niet meer is aangezet. Sinds 14 december is dit hersteld en de grondwaterstand is daardoor weer geleidelijk gaan zakken en heeft sinds januari weer een normaal peil.
2. De bestaande deepwell in de Vrijburglaan is gelijktijdig met de overige deepwells in dit deel van de wijk ook buiten gebruik gesteld. In extreme situaties blijkt deze toch nog nodig te zijn totdat ook de drainage in de Vrijburglaan is vernieuwd. Na de overlastmeldingen hebben wij deze deepwell weer handmatig bijgeschakeld waarna de grondwaterstand zich snel herstelde.

Verbetering drainage Vrijburglaan

De bestaande deepwell in de Vrijburglaan kan in extreme situaties een goede aanvullende werking hebben om de grondwaterstand lokaal te beheersen. Wij laten deze deepwell dit jaar dan ook weer opnemen in het diepdrainagesysteem. Dit betekent dat de aansturing van de deepwell geautomatiseerd wordt door twee peilbuizen met dataloggers te plaatsen. Ook wordt de betreffende deepwell weer gekoppeld aan onze hoofdpomp.

Wij verwachten dat de grondwateroverlastproblemen in de Vrijburglaan daarmee tot het verleden zullen behoren.

Verantwoordelijkheden en taken in het (grond)waterbeheer

Grondwaterstroming houdt geen rekening met perceelgrenzen en van wie de grond is. De waterwetgeving in Nederland doet dat wel. Net zoals een huiseigenaar verantwoordelijk is voor de toestand van het huis, is de huiseigenaar ook verantwoordelijk voor de grondwatersituatie op het eigen terrein. Op grond van genoemd artikel 3.6 van de Waterwet wordt als uitgangspunt gehanteerd dat een perceeleigenaar zelf verantwoordelijk is voor het treffen van maatregelen op eigen terrein om grondwaterproblemen te bestrijden. Op grond van het Bouwbesluit is hij zelf verantwoordelijk voor het waterdicht zijn van een uitwendige scheidingsconstructie van verblijfsruimten van woningen.

Ook de gemeente is verantwoordelijk voor haar eigen terrein. De gemeente beheert het openbare gebied (zoals wegen en parken) en het grondwater op openbaar gebied. Ook is de gemeente verantwoordelijk voor grondwateroverlast die ontstaat als gevolg van maatregelen die de gemeente treft.

Kader voor doelmatige grondwatermaatregelen

Op lokaal niveau maakt de gemeente de afweging wanneer maatregelen getroffen worden tegen te hoge of te lage grondwaterstanden, rekening houdend met maatschappelijke lasten en verschillende randvoorwaarden (zoals een duurzaam watersysteem, leefomgeving, functie van een gebied, milieu, natuur, volksgezondheid).

De gemeente heeft daarbij geen resultaatsverplichting om het gewenste grondwaterpeil te handhaven. Door middel van het nemen van maatregelen levert de gemeente in het openbare gebied een inspanning ('zoveel mogelijk') om de grondwaterstand op openbaar terrein te beheren

binnen een bepaalde bandbreedte. De gemeente neemt bij grondwateroverlast pas maatregelen als deze doelmatig worden bevonden. De doelmatigheidsafweging vindt plaats met maatwerk, op basis van het volgende overkoepelende kader:

- A. **Er is een probleem:** structureel nadelige gevolgen door een te hoge of te lage grondwaterstand.
- B. **De maatregel heeft nut:** vanuit de openbare ruimte kan effect voor de (particuliere) percelen met overlast worden bereikt.
- C. **De maatregel is kosteneffectief:** De hiermee gemoede investerings- en exploitatiekosten van maatregelen staan in verhouding met (eventueel toekomstige) kosten van maatregelen door perceeleigenaren of eventueel te verwachten kosten voor schades.

Als alle drie de criteria zich voordoen, wordt een maatregel in de openbare ruimte als doelmatig beoordeeld.

Streefwaarden ontwateringsdiepte

Er is volgens de gemeente sprake van een structureel hoge grondwaterstand indien de representatieve hoogste grondwaterstand (RHG) voor een gebied tijdens een periode van minstens drie aaneengesloten jaren hoger is dan de hieronder genoemde streefwaarde van 0,7 m onder de openbare ruimte (of uit grondwateronderzoek blijkt dat dit het geval zal zijn). Als representatieve hoogste grondwaterstand (RHG) geldt de meetwaarde die 10% van de tijd wordt overschreden.

Ten aanzien van de streefwaarde voor de ontwateringsdiepte onder openbare ruimtes in wijken geldt het volgende:

Streefwaarde minimale ontwateringsdiepte openbaar gebied in wijken

Ontwateringsdiepte*	Vervolg
Groter dan 0,7 m	De grondwaterstand is voldoende laag. Gesteld wordt dat geen sprake is van een grondwaterprobleem (mogelijk een bouwkundig probleem of anderszins).
Tussen 0,3 m en 0,7 m	De grondwaterstand is relatief hoog. Er is grondwateronderzoek nodig om te beoordelen of maatregelen doelmatig zijn en afgestemd kunnen worden met overige werken in de openbare ruimte (meeliften).
Kleiner dan 0,3 m	De grondwaterstand is duidelijk hoog. De gemeente beoordeelt of het uitvoeringsprogramma van werken in de openbare ruimte kan worden aangepast aan de hoge grondwaterstand om gelijktijdig grondwatermaatregelen te treffen.

* maaiveldniveau (as openbare weg) minus de Representatief Hoge Grondwaterstand (RHG)

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

 , burgemeester

 , secretaris